

TREZNE MISLI

SOFIA

Četrtek je, moje zaveses so še vedno zakrite in preprečujejo, da bi močno sonce prodrlo v sobo in ji dalo vsaj malo življenja. Ležim v postelji, medtem ko drugi mladostniki moje starosti proslavljajo konec še enega šolskega leta. Uspešno sem končala 2. letnik, zato sem si dovolila, da zadnji dan ostanem doma. Ura je že krepko čez 10.00, pa zvok očetovega smrčanja ni še nič tišji. Odejo odrinem s sebe in se po prstih odpravim iz hiše. Po nekaj metrih hoje se zvok smrčanja ne predvaja več v moji glavi in dovolim si zadihati nežen morski zrak. Sedem na vroč pesek in bose noge iztegnem tako, da jih na vsake toliko zalije slana voda. Običajno sem na plaži do nekaj minut čez 6.00, tako da pravi čas pridem v šolo. Plaža je prazna. Slišim ptice v zraku in šumenje valov. Voda se dotika mojih nog, pesek pa nežno sledi ritmu. Življenje me je utišalo, želim samo poslušati. Nič več govorjenja, nič več prepiranja, nič več pojasnjevanja. Samo tišina. Zvoki narave, ki se nežno vselijo vate. Ki v svojem tempu pišejo zgodbo. Zgodbo, ki jo slišiš le, če prisluhneš. Le, če si dovoliš slišati.

NAL

Pijem že drugo kavo danes, pa ura ni še niti 10.00. Sovražim kavo, njen grenak okus, njen močan vonj, njeno agresivno barvo in vse, povezano s kavo, sovražim. Razen ene stvari – rad imam čas, ki ga preživim, ko jo pijem, čas, ko se umaknem v zadnje prostore trgovinice in skrivaj srkam vročo tekočino. Veliko raje bi srkal kaj slajšega ali kaj bolj dišečega, pa vendar so predali trgovinice polni grenke kave, rastlinskega čaja in nekih presenetljivo dobrih piškotov. Kar razumem, saj je lastnik te trgovinice 64-letni ribič. Takoj po koncu osnovne šole sem se zaposlil pri njem. Tako da ja, zdaj že skoraj dve leti srkam to vročo grenko tekočino. Človek bi si mislil, da se navadiš okusa, pa vas moram razočarati – meni se zdi še vedno ista kot pred dvema letoma. Ah, ja, ta kava. Ko mi do praznega kozarčka ostane le še nekaj požirkov in kavne grudice, vse skupaj odložim v lijak in se vrnem v trgovinico. Pri blagajni stoji starejši gospod z vrečko, polno svežih rib. Videti je nestrpen. Nasmemim se mu in primem vrečo ter jo položim na tehtnico. »To bo 20 evrov« se zlažem in se delam, da nekaj klikam. Gospod 20 evrov položi na pult, pograbi vrečo in gre. Jaz preverim, če je v trgovinici še kdo, potem pa si bankovec stlačim v žep. Če ljudje ne zahtevajo računa, ga ne

natisnem, tako da njihov nakup ni zabeležen v sistemu. Lepše povedano, zdaj sem bogatejši za 20 evrov. Ne zamerite mi, nisem verjel, da bom dočakal 17 let. Ko sem bil mlajši, se mi je večkrat zdelo, da bo konec sveta. Čas je šel naprej, strah je zamrl in naučil sem se, da ni vsem usojeno pravično življenje. Da nista vsem namenjena topel obrok ali varna postelja. In tu sem, ustvarjam svet zase.

SOFIA

Spomnim se poletja pred 7. leti. Bili smo v počitniški hiši, kakšno uro stran od doma. Brat in oče sta zavezovala čoln, ko sem jaz z mamo ležala na plaži in gledala močne valove, ki so se penili in razbijali ob skale. Bila sem jezna, zjutraj me je zbudilo sonce in načrtovali smo izlet na otok, pa so nam veter in črni oblaki uničili načrte. Jezna sem bila na Samuela in očeta, ker sta zavezovala čoln, s katerim bi morali pluti po morju. Poletje je šlo proti koncu in bila sem dovolj stara, da se nisem veselila šole in da sem vedela, kaj sledi. Jesen. Mokra jesen. Gola drevesa in mrzel pesek. Tisto poletje sem praznovala 9. rojstni dan. Mama mi je napisala čestitko. Vsebina čestitke mi dolgo ni pomenila veliko. Vse dokler je nisem začela razumeti. Zdaj jo imam vedno pri sebi in če bi trdila, da je ne preberem vsak dan vsaj 3-krat, bi lagala. Tako, zdaj, 7 let kasneje, sedim ob mirnem morju na toplem pesku, držim listek v rokah in jo tiho preberem.

»Draga moja Sofia, spomnim se, kako si me nekoč vprašala: »Mami, kako si lahko vedno srečna?«

Pojasnila ti bom.

Vedno sem vesela, ker ne pričakujem ničesar od nikogar. Pričakovanja vedno bolijo. Življenje je kratko, bodi srečna in obdrži nasmeh. Živi zase. In za zmeraj si zapomni:

Preden govoriš ... poslušaj,
preden napišeš ... pomisli,
preden porabiš ... zasluži,
preden moliš ... odpusti,
preden prizadeneš ... začuti,
preden sovražiš ... ljubi,
preden odnehaš ... poskusi,

preden umreš ... živi.

Vse najboljše, punca moja. Rada te imam. Objemček.

Mami, 25. 8. 2016«

Tisto jesen si je vzela življenje.

NAL

Popil sem še zadnjo kavo, zaprl trgovinico in se s 60 evri v žepu po plaži počasi odpravil do doma. Brcal sem namišljeno žogo in s pogledom krožil po plaži. Zagledam jo. Kljub temu da je danes zjutraj ni bilo na mestu, kjer jo srečam vsako jutro, sem bil prepričan, da jo bom videl zdaj. Popravil sem si lase in na kratkih hlačah naredil še en voz. Vedno, ko sem šel mimo, je povabila pogled, ampak vem, da me opazi. Trgovinico med tednom odprem ob 7.00, zato par minut čez 6.00 zapustim dom. Sleherno jutro sedi na pesku. Predvidevam, da hodi v šolo, zato je tako zgodaj na plaži. In ko se vračam iz službe, po navadi okoli 19.00, je spet tam, kot da se ne bi premaknila. Tako se na istem mestu ob istem času srečujeta že skoraj 2 leti. Nikoli si nisva izmenjala niti besede. Kličem jo »*punca s plaže*«. Od ponedeljka pa vse do nedelje. Le v petek zvečer in soboto zjutraj je ni. Verjetno konec tedna preživi z družino. Vsaj nekdo. Po precej običajnem četrtku zdaj ležim v postelji. Še en dan je za menoj. Še en zapravljen dan. Še en dan bližje odločitvi, da grem.

SOFIA

Le še ena noč me loči od petka. Petek je dan, ko oče gre. Ko gre včasih za cel vikend in pride domov, ko najmanj pričakujem. Kam gre? Ne vem. Ne pove. Leži na kavču, ko odprem vhodna vrata. Polna sem peska in preden se uspem otresti, grob tresoč glas napolni moja ušesa. »Lačen sem, kje si bila?« Pogledam proti glasu. Brez besed stopim do kuhinje in pazim, da ne pohodim praznih steklenic po tleh. »Na plaži sem bila. Pripravila ti bom jajca.« Ne odgovori. Zamižim in jezo tiho poskušam zadržati v sebi. Proti meni prileti še ena prazna pločevinka. »Oprosti, da so se ti zgodile grozne stvari. Ampak tudi meni so se, pa se nikoli do tebe nisem obnašala grdo. Ni prav, da to hišo napolniš s tako slabo energijo,« zleti iz mene.

Glasneje in bolj jezno, kot sem pričakovala. Po licu mi steče ena sama solza. »Kaj potem delaš doma?« Gleda me v oči in na obrazu se mu nariše majhen zadovoljen nasmešek. Pogled se mi povesi. Srce me zaboli. Spečem mu jajca in se s praznim trebuhom odpravim v posteljo.

NAL

Ne morem spati. Ležim na jogiju, ki je položen na tla in skozi okno gledam zvezdnato nebo. Še ena ura do petka. Petek je dan, ko imam po službi še eno delo. Ko se vrnem domov, ob mizi sedi ata in meša karte. »Pijačo sem pustil zunaj« rečem vsak petek isto. To je tudi edini stavek, ki ga spregovorim z očetom v celem tednu. Vedno je isto. Še preden se sonce spusti v morje, nekdo potrka na vrata. Dva moška. Stara očetova prijatelja. Igrajo karte in pijejo. Moja naloga je, da ostanem čisto neopazen, dokler vseh ne premaga spanec. Ko sem prepričan, da vsi trdno spiyo, jaz pospravim in počistim, kolikor se le da. In tako je vsak petek. Tako bo tudi jutri. Večkrat pomislim, da bi bilo v redu, če bi »punca z obale« sedela ob morju tudi v petek zvečer, tako bi imel razlog, da zapustim glasno hišo. Ko sem bil mlajši, sem hotel biti kot on. Hotel sem se smejati z nepoznanimi ljudmi, dokler mi telo ne bi padlo na kavč. Želel sem si, da bi vse skrbi brez strahu odložil na nekoga drugega. Da bi vso svojo praznino znal zapolniti z grenko pijačo.

SOFIA

Skoraj sem že uspela zapreti oči, ko ga zagledam v okviru vrat. Vrata v mojo sobo so razbita, tako da imam pogled nenehno usmerjen proti dnevni sobi, v kateri na kavču spi oče. Ko je mama umrla, se je Samuel odselil nekam v Turčijo. Sama s pijanim očetom pa si nisem mogla plačevati stroškov hiše, ki smo jo imeli, zato sva se še isto pomlad preselila v manjšo hišo, brez fasade. Samuel je prvo leto denar pošiljal očetu, denar, namenjen mojemu šolanju in stroškom v hiši, a ga je oče zapil. Ko je to izvedel, je denar začel pošiljati meni. Oče stoji, me gleda in v rokah drži lesen okvir. Ne vidim, katera slika je v okvirju, dokler je ne vrže na tla in se steklo razleti na koščke. Slika z mamom iz tistega poletja. Na ladji smo, drži me v naročju. Začutim pekoče solze, ki mi polzijo po licih. »Tako rada naju je imela« zaihtim. Zadere se: »To je bila ljubezen ...?«

»Ja, ja ...« Trudim si umiti solze iz oči. »Zakaj me je potem zapustila?« Trdo drži steklenico. Ima krvave oči. Dere se in govori, kot da je zapustila le njega.

»Pijan si, ne veš, kaj govoriš ...« Odejo stisnem bližje prsim. »Če naju je imela tako rada, zakaj je ni potem tu, z nama? Sranje!« Steklenica v roki mu počí. »Trudila se je ... Zelo se je trudila« sem potihoma rekla bolj sama sebi, saj je oče že odšel. Zlomljeno steklo in poletna slika sta ležali na tleh pred mojo posteljo. Zaprla sem oči in se molče prepustila nočni milini.

Alkohol te ne ljubi, ampak tvoja hčerka te ...

Hčerka, ki se sprašuje, kje si, ko te potrebuje.

Hčerka, ki bi naredila zate vse.

Hčerka, ki te na skrivaj prosi za pomoč.

Hčerka, ki je le otrok.

Otrok, ki te rabi veliko bolj kot neusmiljena pijača.

NAL

Petek. Ura je 6.03 in skoraj neslišno zaprem vzhodna vrata. Hodim, pesek je še mrzel in sonce še ni v celoti nad morskó gladino. Danes naj bi se ribič, pri katerem delam, vrnil, da pred počitnicami napolni zaloge izdelkov in ostale opreme. Hodim tik ob morju, tako da se mi koža naježi, ko mi mrzla voda zmoči gležnje. Ujet sem v svojih mislih. Zagledam jo. V roza kratki majici in dolgi trenirki sedi na pesku. Za hip se mi korak ustavi. Ji naj kaj rečem? Jo pozdravim? Takoj, ko me vidi, povesi pogled. V tišini grem mimo nje. Ni zanimivo, kako različne verzije tebe živijo v možganih drugih. Nekateri te poznajo kot zadržanega fanta, ki ne govori veliko. Nekateri te vidijo kot nadležnega fanta, ki ne utihne. Nekateri te vidijo kot mrzlega in nesramnega, spet drugi kot skrbnega in prijaznega. Kako me vidi ona? Kako me vidi oče? Me on sploh vidi?

SOFIA

Rada sem srečna, ampak nenehno razmišljam o žalostnih stvareh, ne maram se, ampak všeč mi je, kaj sem postala, vedno rečem, da mi ni mar, pa mi je velikokrat še preveč, želim si pozornosti, a sovražim vse, ki mi pridejo na pot, pomagam ljudem, četudi ob tem zlomim sebe, rada poslušam, a nikoli ne povem, kaj je v meni. Osamljena sem. Morje je vse, kar imam. Morje, pesek in mamino pismo v desnem žepu. Šola se je končala, kar pomeni, da sem na plaži lahko dlje časa. Dokler se ne zberejo turisti, bom sedela na pesku in uživala v zvokih morja. Nisem ravno navdušena nad tem, da moram ta kotiček deliti še s kom, vendar vem, da to ni moja odločitev. Sonce počasi s svojo svetlobo in toploto preplavi vso plažo in

ko se ob meni začnejo nameščati družine in mladi pari, se počasi umaknem. Ko hodim proti hiši, v trebuhu začutim neprijetno stiskanje. Sili me na bruhanje, še preden pridem do vhodnih vrat zavoham grob vonj, ki me bode v glavi. Neslišno odprem vrata, saj predvidevam, da oče še spi, a ko vstopim, vidim, da je kavč prazen. Prestrašeno pogledam okoli sebe. Prestrašeno? Me je strah? Prisilim se in stopim do svoje sobe. Oče leži v moji postelji in drema. Ne smrči, zato vem, da ga lahko prebudi že najmanjši zvok, ob postelji so tri, predvidevam, prazne flaše. Ne glede na to, koliko ljudi mi reče, da moram stran, jaz vem, da ne bom šla. Vsi v njem vidijo jezo in smrad, a jaz ležim na kavču z glasno glasbo v ušesih in verjamem, da je v njem nekaj več. Spomnim se, kako je ležal ob meni in mi v tišini pletel kitke iz belih pramenov v mojih laseh, spomnim se, kako je s tanko nitjo popravil uho mojemu medvedku. Ljudje mi pravijo, kako neumna in naivna sem, a v sebi sem le majhna punčka, punčka, ki ji je oče brisal solze ob maminem grobu in vsak dan spal ob njej, ko so jo v sanjah preganjale pošasti. Punčka, ki je verjela, da pijača pomaga, ki je verjela, da pijača zaceli praznino, ki jo je pustil prazen stol ob družinskih kosilih ali vedno postlana leva stran na zakonski postelji. Praznino, ki jo je zapustila, ko je šla, ko je tistega petka za vedno zaprla oči.

NAL

»O, Nal, danes pa te nisem pričakoval!« Dvignem pogled in refleksno skrijem krvave členke. »Tebi govorim, ja.« Zasmeji se, ko stopa proti meni. »Petek je, tudi danes moram jesti, Rut.« Zasmeji se, kljub temu da ve, da se ne hecam. Rut je dober človek, ko sem bil mlajši, mi je večkrat ponudil, da mi v trgovinici uredi posteljo, da prespim, ko so noči težke, a sem ga vedno zavrnil. Ne vem točno, zakaj, verjel sem, da mi hoče le dobro, a je v meni nenehno gorel dvom. Če se rodiš v goreči hiši, misliš, da je ves svet v ognju. S tem živim, odkar pomnim zase, zato se verjetno neprestano vračam domov. Kljub vsem boljšim možnostim, ki so mi bile ponujene, se iz dneva v dan vračam v svoj vroč, goreč dom. Dom, preplavljen s plameni in z neznosnim smradom. Naučil sem se dihati brez plinske maske ter hoditi čez ogenj, brez da bi me opekli vsakodnevni plameni. Večino dneva sem ostal v zadnjih prostorih, saj je Rut prevzel trgovinico. Prepuščen sem bil svojim mislim in smradu grenke kave. Petek je. Čakaj. Petek je in Rut vodi trgovinico namesto mene. To je to, to sem čakal. Pograbim vrečko oreščkov in se pri zadnjih vratih izmuznem iz trgovinice. Prepričan sem, da bi mi Rut dovolil, da grem prej domov, a se mi je ta mali pobeg zdel varnejša rešitev. Ura je

komaj 10.00, meni pa se je zdelo, kot da sem že celo večnost buden. Če pohitim, jo mogoče dohitim, punco z obale, seveda, moram jo dohiteti, pa v bistvu še sam ne vem, zakaj točno. Z bosimi nogami tečem po pesku, pot se mi zdi daljša kot po navadi in pesek gostejši. Manj kot 15 minut sem potreboval, da sem prišel do lesenega pomola, plaža je polna turistov in za trenutek sem že mislil, da sem prepozen, dokler ne pogledam višje, hodi s hitrim korakom in v rokah drži majhen zvezek. Hodi s plaže. To je moj trenutek. Ko sem z nežnim tekom dohitel njen tempo, sem si premislil. Ne bom je nagovoril, ne še, tiho ji bom sledil in videl, kam pridem.

SOFIA

Ura je bila komaj nekaj minut čez 10.00, pa je bila plaža že polna vreščočih otrok. Mislim, saj so počitnice, to bi res lahko pričakovala. Petek je. Sončen petek. Tako, tu sem, stojim pred vrati. Na hitro pogledam okoli sebe, nato vstopim. Oče leži na kavču in se pogovarja po telefonu, iz njegovih odgovorov poskušam razbrati, s kom govori. »Ja, ja vse plačuje.«

Samuel. Samuel je. Moram govoriti z njim, stopim do kavča in nakažem očetu, da želim telefon, v trenutku mi ga da, jaz pa se umaknem v svojo sobo. »Hej, Samuel, jaz sem Sofia.« Zasmejal se je. »Sofia, sestra, kako si?« To sem potrebovala, to sem morala slišati. Nikoli mu nisem zamerila, ker je odšel, v bistvu sem mu privoščila, jaz bi verjetno naredila isto, če bi bila dovolj stara. »Samuel, oče je čuden, grde stvari govori ...« Edini je bil, s katerim sem se lahko pogovarjala o tem. »Sofia, pridem pote? Res mi ni problem, saj veš, da to ni zdravo.«

»Ne, ne, oče me potrebuje, ne misli resno, ne ve, kaj govori. Tudi na centru za socialno delo so me spraševali, če je vse OK, če mi uredijo bivanje v mladinskem domu. Ampak, potrebuje me. Vse bo OK. Rekla sem jim, da bi raje ostala. Da bom povedala, če ne bo OK.« V očeh sem začutila solze. Solze? Kaj je to, zakaj me take stvari tako prevzamejo? »Pijane besede so trezne misli. Prosim, razmisli o tem, kadar koli me lahko pokličeš.« Vedela sem, da misli resno. Po mamini smrti sva se precej zblížala. »Hvala, Samuel.« Rada izgovorim njegovo ime, tako domače zveni. Telefon vrnem očetu. Pijane besede so trezne misli. Saj tega ne misli resno?

NAL

Uh, skoraj me je videla, preden je vstopila, je pogledala okoli in nisem mogel drugega, kot da smuknem za prvo drevo, ki je bilo pred mano. Ko je vstopila, sem težko verjel, da je šla v pravo hišo. Iz žepa sem potegnil telefon in fotografiral hišo, še nekaj minut sem čakal, nato pa presenečen odšel proti morju. Kaj naj rečem? Ta *punca z obale* je skrivnostnejša, kot se je zdelo na prvi pogled. Na nek način razočaran sem se odpravil domov. Stopil sem v prostor, v hišo, če mu lahko tako rečem. Zagledam ga, nekaj mu hočem reči, že dolgo mu hočem nekaj reči, pa ne zmorem. No, zavedam se, da četudi bi porabil svoj čas in poskusil govoriti z njim, ne bi prišel nikamor. Gledam ga. Zmrazi me. Vedno sem se spraševal, kdaj se je začelo. Kdaj sem ga zadnjič objel, kdaj sem se zadnjič počutil varnega, kdaj sem mu zadnjič rekel »ata« ... Sem jaz naredil kaj, da se je vse to končalo? Kdaj je bil trenutek, ko ni bilo več zabavno? Kdaj je bil trenutek, ko je vedel, da me več noče? Je čas vse obrnil? Mu jaz nisem bil dovolj, da bi ostal? Da bi ga lahko poklical »ata«, le še en dan, kdaj je bil trenutek, ko je vedel, da vse, kar rečem, ne bo nikoli nadomestilo grenke, grobe pijače. Pijače, ki ga je iztrgala iz najinega objema. Pijače, ki je izbrisala naziv očeta. Pijače, ki je povabila njegov nasmeh in za vedno spremenila ton njegovega glasu.

SOFIA

Dan se je hitro prevesil v večer. Čakala sem trenutek, ko bo brez besed odprl vrata in odšel. Trenutek, ko bo v hiši vse ostalo tiho in bo morski preprih napolnil prostor. K nosu sem si tiščala mamino čestitko, tako da je vsaj malo omehčala trd vonj alkohola. Slišim, kako vrata tlesknejo. Odšel je. Zadiham. Tako, ostala sem sama. Nagnila sem se čez okno in globoko in nadzorovano poskušala dihati. Dolgčas mi je bilo, zato sem šla brat stare dnevniške zapise.

»16. marec 2024

Neizražena čustva nikoli ne umrejo. Živa so zakopana in se pozneje izrazijo na precej grši način.«

Koliko neizraženih čustev ima oče, da iz dneva v dan izbere alkohol pred zdravimi odnosi. Alkohol pred mirnimi večeri. Alkohol pred hčerkino srečo.

Listala sem proti začetku dnevnika, kaj je bil moj prvi zapis? Raztrgane strani, počekani listi ...

»25. 8. 2017

Danes imam rojstni dan. Stara sem 10 let in Samuel mi je podaril ta zvezek. Rekel je, da naj vanj pišem vse, kar mi gre po glavi. Imela sem čokoladno torto, prinesla jo je babica. Tudi teta in moj mali bratranec Vitan. Pogrešam mami. Kje je očka? Zdaj je že pozna ura in verjetno bi me mami kregala, če bi videla, da sem tako dolgo pokonci. Zdaj hočem, da me krega. Kje je očka? Tudi on me lahko krega, samo naj pride domov. Strah me je.«

Zaprla sem težke črne platnice in ostala v tišini. Po licih so mi stekle solze. Tihe solze, ki so čistile moj jezen obraz. Nisem se trudila skriti žalosti. Ali pa sem za žalostjo skrila jezo? Pustila sem, da počasi, težko polzijo in me izpraznijo.

Očka, kje si?

NAL

Slišim poznan petkov zvok. Lesena miza v jedilnici se giba z ene noge na drugo, že dolgo sem jo mislil popraviti, pa nikoli ne uspem. Iz žepa potegnem telefon. Ura je že 19.00. Še preden uspem pomisliti, zaslišim grobo odpiranje vrat in zvok steklenic, ki trkajo druga ob drugo. Prišla sta. Pomaknem se proti steni, da vidim. Oče sedi ob mizi in meša karte, medtem ko se njegova prijateljka kobacata čez razmetana tla. Ogabno. Sedem na posteljo in brez cilja brskam po telefonu. Nato se spomnim na punco z obale in sliko, ki sem jo posnel danes zjutraj. Odprem galerijo in si brez pričakovanj ogledujem sliko. Hiša brez fasade in zaščitene strehe. Hvala bogu, da tu pri nas le redko dežuje. Približam si sliko. Je ta hiša brez stekla na oknih? Še nekoliko približam, da vidim, če se motim. Ne, ta hiša res nima stekla v oknih. Čakaj malo. Pripremem oči. Skozi okno v hiši zagledam moškega. Zdi se poznan. Sivo rjavi lasje, speti v majhen čop. Polne obrvi in tanke ustnice, ni ravno najbolj suhe postave in ... Čakaj malo! Odrinem se od postelje in se pomaknem ob steno. Pogled se mi ustavi ob polni mizi, oče sedi ob dveh prijateljih. Dvakrat pomežiknem in se uščipnem v trebuh. To ne more bit res. Nasproti očeta, z obrazom, uprtim v mojo sobo, sedi gospod. Gospod s polnimi obrvmi in tankimi ustnicami. Gospod s sivo rjavimi lasmi, spetimi v majhen čop. Gospod malo močnejše postave ...

SOFIA

Z bosimi nogami se sprehajam po kuhinji in pometam črepinje razbitih steklenic. V glavi si mrmram melodijo in se poskušam spomniti, kateri pesmi pripada. Tako plešem z metlo v ritmu namišljenih not in si pustim, da se moje telo čisto sprosti in omehča. Ko ujamem prave korake, zaprem oči. Ne dovolim si razmišljati o ničemer grdem, pustim si sanjariti. Vse, kar čutim, je enakomerno razbijanje srca, gnus in jeza se počasi prevesita v nasmeh, v trenutek brezskrbnosti, v trenutek, ko se za hip neham bati, ko za hip neham dvomiti, v trenutek, ko ponovno verjamem v srečen konec. Mogoče le za hip, mogoče je le trenutek. Mogoče. A zdaj tu, sama, z nasmehom na obrazu, v umazani kuhinji, se vrnem nazaj. 7 let nazaj. Ko je bilo vse na mestu. Ko sem bila živa. Ko je bila živa. Au. Zbode me grob občutek in od nemoči padem po tleh. Vsi občutki izginejo, nazaj sem, v prazni hiši med praznimi steklenicami. Iz levega stopala mi teče kri, bode in peče. Trudim se sprati rano in jo očistiti steklenih koščkov, a ob tem delam še večji nered. Po desni nogi odskakljam do vzhodnih vrat in si nataknem natikače. Do morja moram, s slano vodo si bom v miru očistila rano.

NAL

Je to njen oče? Nemogoče. V meni zagori nekaj težko opisljivega. Jeza? Skrb? Še preden dobro pomislim, se že plazim iz hiše in si tiho oblačim preveliko jopico. Do pomola moram, saj od tam poznam pot do njene hiše. V navalu adrenalina mi razbija srce in moje noge se prehitro, da bi lahko nadzoroval, premikajo po pesku. Morje je mirno in plaža prazna. Pogled imam usmerjen v svoje noge in s tem skoraj spregledam majhno človeško postavo v daljavi. Umirim korak, srce pa mi zdaj razbija še hitreje. Ona je. Vem, da je ona, še preden sem dovolj blizu, da bi lahko bil prepričan. Hlače ima zavihane do kolen in pusti, da ji mrzla voda prekriva gležnje. To je to. To je pravi trenutek. Poznal sem jo bolje, kot je vedela. Ko sva se srečala, je povsila glavo, ampak oba sva vedela, da me je prepoznala. Med nama je bila ves ta čas povezava, močna povezava, za katero ni vedel nihče. Za katero nisva vedela niti sama. Na obrazu sem poskušal obdržati nasmeh, ko sem brez besed prisedel k njej. Ni me pogledala. Niti trznila ni z obrazom. Tako sva sedela. Pod zvezdnatim nebom. Jaz in ti.

»Hej!« To ni prišlo iz mojih ust, zato se presenečeno obrnem. Gleda me in mi pred prsa tišči roko.

SOFIA

»Hej,« rečem in ob tem poskušam skriti vsak konček sramu, napetosti, ki jo čutim. Ne morem verjeti, da sedi ob meni, tolikokrat sem mu skoraj kaj rekla, a je vedno prehitro prečkal mojo pot. Tokrat pogleda ne povestim, svoje oči imam uprte v njegove. Mislim, da se nasmehne, ko seže v mojo roko. »Jaz sem Sofia.« Prekinem tišino, ki me bode hujše kot steklen košček v mojem stopalu. »Nal,« pove, ob tem pa me še vedno drži za roko. »Nal ...« Prekinem očesni stik, ki sem ga držala presenetljivo dobro. Kljub temu da je sonce že zdavnaj zašlo, še vedno vidim njegove sinje modre oči, lepše kot barve katerega koli oceana. Toliko bi mu lahko rekla, pa se mi besede zataknejo v grlu. Daj no, Sofia, govoriti pa še znaš. »Pozno je, starši vedo, da si tu?« Ja, to je prišlo iz mojih ust. Vprašanje, na katerega še sama nisem mogla odgovoriti, sem ravnokar postavila popolnemu neznancu.

NAL

Tega nisem pričakoval. Ve za najina očeta? Me preizkuša? Kaj naj odgovorim? Koliko ve? Sploh ve kaj? »Oče doma igra karte, sploh ne ve, da sem tu.« Okej, s tem nisem lagal, samo malo sem olupšal stvari. Občutek imam, da ji moram vprašanje vrniti. »Kaj pa tvoji starši?« In zdaj čakava. Delal se bom, kot da ne vem ničesar. »Oče je šel k prijatelju na obisk.« Njen glas je miren in nežen. Tišina, ki pride za odgovorom, se mi ne zdi prav nič nemirna ali moteča. »Vesela sem, da si prisedel. Od daleč si vedno izgledal tako jezno.«

Jezno? Seveda, nonstop izgledam jezno. Vse svoje življenje sem se boril v vojni z očetom. Utopljal sem se v bolečini in žalosti, a če sem potočil le eno solzo nisem bil dovolj »moški«, dovolj »pogumen«. A v resnici nisem jezen, le učim se biti srečen, učim se odpustiti. Tega seveda nisem rekel. Verjetno so bile moje misli preglasne, kajti ko sem glavo obrnil v njeno smer, me je spet gledala z velikimi rjavimi očmi. Tako globokih oči še nisem videl. Mogoče je zdaj rjava moja najljubša barva.

SOFIA

Poskušam ohraniti miren obraz in ignorirati bolečino, ki se mi pretaka po celi nogi. Kri se kljub slani vodi ni zaustavila in zdaj se njena pekoča rdeča barva meša s čistim morjem. Nekaj v meni govori, naj prosim Nala za pomoč. V glavi si poskušam namisliti dober izgovor, če me slučajno vpraša, kaj se je zgodilo. »Sofia!« Vzklikne glasneje, kot sem pričakovala, preden uspem kaj reči, vstane. »Sofia, krvaviš!« Poskušam mu razložiti, da ni nič hudega in da bo slana voda vse pozdravila, a me takoj, ko s svetilko na telefonu pregleda rano, neha

poslušati. Pomaga mi, da vstanem na noge, potem pa mi že nekoliko mirneje reče, naj mu sledim. Ura je skoraj polnoči in s krvavo nogo sledim fantu po mrzlem pesku, kdo bi vedel, kam. Mislim, da je to dovolj velik dokaz, da me res boli. Poskušam umiriti misli in skrbi.

Še vedno jokam zaradi malih stvari. Prejšnji teden sem po pomoti stopila na mravljo in padla v solze. Prejšnji teden je bilo moje srce zlomljeno in sem čakala, da bi me kdo našel. Prejšnji teden sem bila stara 9 let in se pred nevihto skrivala v maminem objemu. Prejšnji teden sem prisegla, da sem v redu, potem pa kopalno kad napolnila s krvjo. Prejšnji teden sem razmišljala o tem, kdo postajam. Kaj, če bom za vedno zaprta v svojem telesu. Kaj, če bom za vedno čutila grobo bolečino v trebuhu. Kaj, če bodo moje roke za vedno mrzle in moje oči zavedno mokre. Prejšnji teden sem verjela, da le še ena pijača. Prejšnji teden sem odrasla. Prejšnji teden.

NAL

Najin tempo je počasen. Zavedam se, da moram vse to izpeljati hitro in neopazno. Ko se dovolj približava moji hiši, se ustavim. »Lahko te počakam tu,« predlaga Sofia, ki je nekaj korakov za mano. Nekam jo moram skriti. »Počakala boš v lopi zraven hiše, vidiš tisto leseno?« Pokima. Hvaležen sem, da nima pripomb in nič ne sprašuje. Počasi se približava leseni uti in hiši. Ura je pozna, zato upam, da že spijo. Sofia brez ugovarjanja odide v leseno uto in za seboj zapahne vrata. Tako, pa gremo. Moja naloga je, da se izmuznem do kopalnice in iz škatle za prvo pomoč vzamem povoj. Vrata so zaprta, a jih brez težav, brez ropota, odprem. Pogledam okrog sebe, nikjer nikogar. Po prstih se odpravim mimo kuhinje do dnevne sobe, zdaj jih zagledam. Oče leži na kavču in spi, medtem ko ostala dva sedita v tišini pri mizi in pijeta. Karte so povsod, na mizi, na tleh, na kavču ... Grem naprej, v kopalnici gori luč in že od daleč zagledam to, kar iščem. Ne obračam se nazaj, ampak grem naravnost do kopalnice in priprem vrata, da lahko v miru zadiham. Odprem rdečo škatlo in brskam po stvareh v njej, dokler ne zaslišim hrupa. Zmrznem in prisluhnem. Slišim kašljanje in korake, nato škripanje vhodnih vrat in tišina. Nekdo je šel iz hiše.

SOFIA

Iz minute v minuto postajam vse bolj živčna. Narahlo odprem vrata ute, tako da imam pogled na vhodna vrata hiše. Čakam v tišini in na rano pritiskam robček, ki mi ga je dal Nal. Naenkrat tišina izgine in zaslišim škripanje vrat. Pogled usmerim proti hiši in na obrazu se mi

nariše majhen nasmešek. Nestrpno čakam, da zagledam Nala, kako s povojem v roki priteče k meni. Čakam, čakam, a ga nikjer ne vidim. Ko že skoraj začnem verjeti, da sem imela prisluhe, ga zagledam. Oči se mi povečajo, nasmeh se izbriše z obraza, srce bitje hitreje, trda groba bolečina napolni moj trebuh, krvava noga neha peči. Tako rada bi zamižala, se uščipnila, zakričala. Jokati moram, kričati moram, dokler glas ne zapusti grla, solze moram izpustiti iz sebe, dokler ne bom zmogla nositi svoje bolečine, z glavo moram udariti ob tla in se zvijati po tleh kot otrok. Ampak ne morem jokati, ne morem kričati. Lahko le stojim v tišini in opazujem. Držim, zadržujem v sebi za takrat, ko se bom zlomila, ko ne bom več nadzirala. Poznam ta krog občutkov. Ne morem se spremeniti, vem, ker sem že poskusila. Sprejeti moram. Skrivala sem se v svoji sobi, bežala pred svetom. Svetom, pred katerim si mi nekoč rekel, da potrebujem zaščito. A ko sem odraščala, so bili glasovi povzdignjeni in steklenice razbite. In potem sem dojela. Ves ta čas sem potrebovala zaščito pred tabo.

NAL

Kdo je šel iz hiše? Brez razmišljanja odprem vrata kopalnice, povoj zatlačim v žep in neopazneje poskušam priti ven. V dnevni sobi na kavču še vedno spi moj oče, ob leseni mizi sedi eden od očetovih prijateljev. V trenutku, ko dojamem, me zmrazi. Ne morem normalno dihati, ker je vsak kotiček v hiši v vonju alkohola. Kaj naj naredim? Ne zdi se mi pametno, da zapustim hišo pri vhodnih vratih, ker se mogoče Sofia skriva in očeta sploh ni opazila, ko pa bo videla mene, bo prišla iz ute in ob meni videla še njega. Nočem, da misli, da sem jo zanalašč pripeljal sem. Ojoj, hitro se moram spomniti, kako ji bom to razložil. Čakam ob steni v kuhinji in se ne upam premakniti. Obrnem se nazaj, oče leži na kavču in me gleda, začutim vrtoglavico, toliko jeze in gnusa čutim do tega človeka. Moj oče. Človek, po katerem sem se zgledoval vse svoje otroštvo. Bil je nekdo, ki sem mu zaupal, nekdo, ki sem ga ljubil. Nekdo, za katerega sem vedel, da bo vedno tam, kjer ga bom potreboval. Toda, ko sem odrasel, so se stvari spremenile. Videl sem ga takšnega, kakršen je postal.

Lažnivec.

Goljuf.

Odvisnik.

Ni čudno, da ga je mama zapustila. Bil je nekdo, ki je izbral alkohol namesto lastnega otroka. Namesto mene. Želel sem si, da me ljubi bolj kot zasvojenost. Vsa ta leta sem sedel in jokal. Spraševal sem se, zakaj ni izbral mene. Hotel sem razumeti. Moral sem razumeti.

SOFIA

Odraščala sem in te klicala oče. Verjela sem, da se trudiš, da poskušaš biti boljši po vseh teh letih. Ampak si dvigoval flaše namesto vzgajal hčerko. Nisi nič več kot moški, ki je vzel svoje rane in jih pustil na meni. Če si si res želel dobro zame, bi poskusil, ker ko imaš nekoga rad, narediš vse, da ga ne izpustiš. A tvoja roka je bila preveč mokra od alkohola in tvoje oči preveč krvave od jeze. In tako si me izpustil. Solze v očeh mi meglijo pogled, vidim, kako se ziba z noge na nogo. Voham umazano hišo in grenek alkohol. Prime se za glavo. Vidim mamine razprte roke. Izgubim ravnotežje. Izgubi ravnotežje. Padem. Pade. Zaboli me trtica. Njega ne boli nič več. Vedno sem mu pomagala, ker je to pozdravilo del mene, del, ki si je želel, da bi on kdaj pomagal meni. Čutim utrujenost. Čutim bolečino. On ne čuti ničesar več.

MESEC DNI KASNEJE

Pitje je bil njegov poskus, da bi pozabil. To je bil povoj za njegovo rano. Sofijino edino upanje je bilo, da bo oče nekega dne lahko odvezal povoj in se res začel celiti. Neusmiljena zasvojenost mu je vzela življenje. Prehitro se je nehala pisati njegova zgodba. Ni dobil priložnosti, da bi ozdravel. Nalov oče je dan po tragični nesreči odšel na zdravljenje, začel je živeti in odkrivati vse lepote, ki jih zaradi alkohola vsa pretekla leta ni videl.

SOFIA

Nisem te zgubila na dan, ko si umrl, ampak leta pred tem. Ne, ker sem te sovražila, ampak to nisi bil več ti. Postal si oseba, ki je nisem več prepoznala. Nekega dne sem te vprašala preprosto »Kako si?« In ko si mi odgovor začel kričeče ponavljati, sem točno vedela, kaj to pomeni. Pomeni, da ti bo moj obraz kmalu prinesel breme, pa ne boš vedel, zakaj. Pomeni, da ti bom dala darilo, pa ne boš vedel, od koga je. Pomeni, da me v sobi, polni ljudi, ne boš več prepoznal. Solze držim v sebi, ker mi razlagaš o svoji hčerki zato, ker ne veš, da sedi pred tabo. Ne veš, da to govoriš njej. Gledala sem te, kako se utapljaš v praznini, kako osamljenost rešuješ s pijačo. Gledala sem te in molila. Molila, da bi se zbudila in bi vse bilo kot prej. Zbudila sem se. Tisto soboto sem se zbudila v bolnišnici. Tisto soboto se je vse spremenilo. Življenje se je za trenutek zaustavilo. A moja molitev je bila uslišana. Na krut in nepošten način si se rešil alkohola. Rešil odvisnosti. Tako si se čist lahko vrnil k mami.

Danes se opravičujem sebi, ker sem si položila roko na usta, medtem ko je moj glas potrpežljivo čakal, da bo slišan. Jokaj, piši, kriči, govori, moli, šepetaj. Naj te slišijo.

Avtor: Veronika Batagelj, 2. letnik
Škofijska Gimnazija Antona Martina Slomška
Mentor: Martina Slankovič